

Afschaffing van de VAR en invoering modelovereenkomsten: een update

In de editie van december 2015 informeerden wij u over de afschaffing van de VAR en de invoering van de modelovereenkomsten. Op 2 februari 2016 heeft hierover een stemming plaatsgevonden in de Eerste Kamer, waarbij het wetsvoorstel Wet deregulering beoordeling arbeidsrelaties (DBA) is aangenomen.

Wat betekent dit voor u?

Per 1 mei 2016 wordt het systeem van de (model)overeenkomsten definitief ingevoerd. Als u op dit moment werkt met zelfstandigen die beschikken over een VAR, dan dient u vanaf 1 mei rekening te houden met wijzigingen ten aanzien van uw administratieve verplichtingen en wellicht in uw bedrijfsvoering met betrekking tot gebruik van de flexibele schil. Tot en met 30 april 2017 geldt een overgangperiode, waarin de Belastingdienst volgens een toezegging van de staatssecretaris in zijn algemeenheid terughoudend zal zijn in de handhaving.

Met ingang van 1 mei 2016 dient u als opdrachtgever de relatie met uw opdrachtnemers te toetsen aan de (fictieve) dienstbetrekking. Indien (achteraf) blijkt dat er feitelijk sprake was van een (fictieve) dienstbetrekking, bent u als opdrachtgever verantwoordelijk voor de inhouding en afdracht van de loonheffingen. Als er geen sprake is van een dienstbetrekking kan worden gewerkt met een door de Belastingdienst goedgekeurde modelovereenkomst. U bent als opdrachtgever dan gevrijwaard van inhoudingsplicht voor de loonheffingen. Mits u zich aan die overeenkomst houdt uiteraard.

Sinds onze publicatie in de editie van december 2015, heeft een aantal ontwikkelingen plaatsgevonden met betrekking tot de Wet DBA.

- Handreiking DBA
- Goedkeuring modelovereenkomsten in de zorg
- Afschaffing fictieve dienstbetrekking toezichthouders

Hierna gaan wij kort in op deze ontwikkelingen.

Handreiking DBA

De Belastingdienst heeft op 3 maart 2016 een Handreiking DBA op haar website gepubliceerd. De Handreiking was al eerder toegezegd door de staatssecretaris van Financiën tijdens de behandeling van het wetsvoorstel Deregulering Beoordeling Arbeidsrelaties in de Eerste Kamer. Deze Handreiking bevat het beoordelingskader dat de Belastingdienst gebruikt bij de beoordeling van de voorgelegde overeenkomsten. De beoordeling vindt plaats door vier stappen te volgen. Deze stappen zijn gebaseerd op de hoofdlijnen in wet en jurisprudentie.

Stappenplan beoordelingskader:

1. Beoordeling aanwezigheid gezagsverhouding
2. Beoordeling persoonlijke verplichting tot het verrichten van arbeid
3. Beoordeling verplichting tot betaling van loon
4. Beoordeling aanwezigheid fictieve dienstbetrekking of bijzondere regeling

Uit de Handreiking kan worden afgeleid dat de Belastingdienst de voorgelegde overeenkomsten veel strikter zal beoordelen dan tot dusver, op basis van de in 2015 goedgekeurde overeenkomsten, werd verwacht. Zo wordt expliciet aangegeven dat vervanging uit een pool van aan de opdrachtgever bekende personen geen vrije vervanging is. In de diverse afstemmingstrajecten ervaren we inmiddels dat er een zware bewijslast rust op de verzoeker om duidelijk te maken dat er géén sprake is van een (fictieve) dienstbetrekking. Van enige deregulering is dan ook geen sprake.

Modelovereenkomsten zorg

De Belastingdienst is terughoudend met de goedkeuring van nieuwe modelovereenkomsten die worden in-

gediend voor de zorgsector. In diverse overleggen geeft de Belastingdienst aan dat op basis van jurisprudentie gedeelde verantwoordelijkheid lastig voorstelbaar is en dat veelal sprake zal zijn van werkgeversgezag. Naar onze mening biedt de recent in werking getreden Wet kwaliteit klachten en geschillen zorg (hierna: Wkkgz) meer mogelijkheden. Over de Wkkgz heeft de staatssecretaris van Financiën immers zelf in diverse parlementaire stukken aangegeven dat deze wet de ruimte biedt om buiten dienstbetrekking zorg te verlenen zonder dat afbreuk wordt gedaan aan de eindverantwoordelijkheid van de zorginstelling.

Fictieve dienstbetrekking toezichthouders

Door de staatssecretaris is tijdens de behandeling van het wetsvoorstel in de Eerste Kamer een toezegging gedaan dat de fictieve dienstbetrekking voor toezichthouders komt te vervallen.

De voorgestelde afschaffing van de fictieve dienstbetrekking houdt in dat de organisatie waarvoor de toe-

zichthouder werkzaamheden verricht vanaf 1 mei 2016 niet meer verplicht is om loonheffing in te houden en af te dragen over de toezichthoudersbeloning. De belastingheffing vindt dan (volledig) plaats in de inkomstenbelasting bij de toezichthouder.

Op 23 maart 2016 is een beleidsbesluit gepubliceerd, met een goedkeuring op het achterwege laten van de fictieve dienstbetrekking voor toezichthouders met ingang van 1 mei 2016.

Tot slot

Nu vaststaat dat de Wet DBA per 1 mei 2016 wordt ingevoerd, is het voor u als opdrachtgever van belang om de situaties rondom de inhuur van derden binnen uw zorginstelling te inventariseren en zich voor te bereiden op de situatie ná 1 mei aanstaande. Wij adviseren u hiermee direct aan de slag te gaan, rekening houdend met het stappenplan dat wij in de editie van december 2015 publiceerden en de hierboven omschreven ontwikkelingen. ///

*Jaap Verdegaal en
Iris Rooyackers,
PwC*